

MESUR TEITHIO GAN DDYSGWYR (CYMRU) 2008

NODIADAU ESBONIADOL

1. Nodiadau Esboniadol i'r Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 a basiwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar 30 Medi 2008 ac a gymeradwywyd gan Ei Mawrhydi yn y Cyngor ar 10 Rhagfyr 2008 yw'r rhain. Fe'u paratowyd ar y cyd gan Adran yr Economi a Thrafnidiaeth ac Adran Plant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau Llywodraeth Cynulliad Cymru i helpu'r sawl sy'n darllen y Mesur arfaethedig. Dylid darllen y Nodiadau Esboniadol ar y cyd â'r Mesur ond nid ydynt yn rhan ohono.
2. Mae'r Mesur yn disodli darpariaethau sy'n gymwys i Gymru yn adrannau 509, 509AA, 509AB, 509AC and 509A o Ddeddf Addysg 1996 mewn perthynas â darparu cludiant ar gyfer plant ac eraill sy'n cael addysg a hyfforddiant mewn ysgolion a sefydliadau eraill.

SYLWEBAETH AR ADRANNAU

Adran 1 – Y prif dermau a ddefnyddir yn y Mesur hwn

3. Mae adran 1 yn diffinio'r prif dermau a ddefnyddir yn y Mesur.
4. Gall 'trefniadau teithio' gynnwys darparu cludiant, darparu hebryngwyr i hebrwng plant, talu'r cyfan neu ran o dreuliau teithio, a thalu lwfansau.
5. Personau sy'n cael addysg neu hyfforddiant yw 'dysgwyr' o fewn cwmpas y Mesur.
6. Diffinnir 'mannau perthnasol' fel ysgolion a gynhelir, sefydliadau addysg bellach, ysgolion annibynnol a enwir mewn datganiadau o anghenion addysgol arbennig, ysgolion arbennig nas cynhelir, unedau cyfeirio disgyblion, manau lle y darperir addysg feithrin gan awdurdod lleol neu lle y'i cyllidir gan yr awdurdod, unrhyw fan a gyllidir gan Weinidogion Cymru i ddarparu addysg neu hyfforddiant i ddysgwyr ôl-16 (megis addysg bellach mewn sefydliad addysg uwch neu ddysgu seiliedig ar waith) ac unrhyw fan lle y mae dysgwyr yn ymgymryd â phrofiad gwaith. Mae'r diffiniad hefyd yn cwmpasu trefniadau a wneir ar gyfer disgyblion ag anghenion eithriadol y mae eu haddysg wedi ei threfnu gan awdurdod lleol mewn man ac eithrio ysgol a sefydliadau lle y mae Gweinidogion Cymru wedi sicrhau addysg a hyfforddiant a llety byrddio ar gyfer dysgwyr ôl-16 ag anawsterau dysgu.

Adran 2 – Dyletswydd i asesu anghenion teithio dysgwyr

7. Mae adran 2 yn rhoi dyletswydd ar awdurdod lleol i asesu anghenion teithio dysgwyr sy'n bersonau o dan 19 oed sy'n cael addysg neu hyfforddiant, neu sy'n bersonau sydd wedi cyrraedd 19 oed, sydd wedi cychwyn ar gwrs addysg a hyfforddiant pan oeddent o dan 19 oed ac sy'n parhau i fynychu'r cwrs hwnnw, ac sy'n preswyllo fel arfer yn ardal yr awdurdod. Anghenion dysgwyr am drefniadau teithio addas bob dydd rhwng y

LEARNER TRAVEL (WALES) MEASURE 2008

EXPLANATORY NOTES

INTRODUCTION

1. These Explanatory Notes are for the Learner Travel (Wales) Measure 2008 which was passed by the National Assembly for Wales on 30 September 2008 and approved by Her Majesty in Council on 10 December 2008. They have been prepared by the Department for the Economy and Transport in conjunction with the Department for Children, Education, Life-Long Learning and Skills of the Welsh Assembly Government to assist the reader of the proposed Measure. The Explanatory Notes should be read in conjunction with the Measure but are not part of it.
2. The Measure replaces provisions applying to Wales in sections 509, 509AA, 509AB, 509AC and 509A of the Education Act 1996 in relation to the provision of transport for children and others receiving education and training at schools and other institutions.

COMMENTARY ON SECTIONS

Section 1 – main terms used in this measure

3. Section 1 defines the main terms used in the Measure.
4. ‘Travel arrangements’ may include providing transport, providing escorts to accompany children, the payment of all or part of travel expenses, and the payment of allowances.
5. ‘Learners’ within the scope of the Measure are persons who receive education or training.
6. ‘Relevant places’ are defined as maintained schools, further education institutions, independent schools named in statements of special educational needs, non-maintained special schools, pupil referral units, places where nursery education is provided by a local authority or funded by the authority, any place funded by Welsh Ministers to provide education or training to post-16 learners (such as further education in a higher education institution or work based learning) and any place where learners undertake work experience. The definition also covers arrangements made for pupils with exceptional needs whose education has been arranged by a local authority at a place other than a school and institutions where Welsh Ministers have secured education and training and boarding accommodation for post-16 learners with learning difficulties.

cartref ac ysgolion neu fannau eraill lle y maent yn cael addysg a hyfforddiant (ac a elwir yn 'fannau perthnasol') yw 'anghenion teithio dysgwyr'. Yn ymarferol, golyga hyn fod disgyblion o oedran ysgol gorfodol, disgyblion o oedran chweched dosbarth, a phlant o oedran cael addysg feithrin a gyllidir gan yr awdurdod, yn dod o fewn cwmpas yr asesiad y mae adran 2 yn ei wneud yn ofynnol. O dan is-adran (1)(c) gall Gweinidogion Cymru wneud rheoliadau'n pennu dysgwyr eraill os dyna'u dymuniad; felly gallai cwmpas yr asesiad gael ei newid. Bydd yr asesiad yn cynnwys dysgwyr sy'n teithio i fannau perthnasol yn ardaloedd awdurdodau eraill. Rhaid i awdurdod wneud yr asesiad hwn ym mhob blwyddyn academaidd er mwyn paratoi ar gyfer y flwyddyn academaidd ganlynol. Bydd yr asesiad yn rhoi i awdurdod lleol drosolwg o anghenion teithio dysgwyr a bydd yr wybodaeth honno'n helpu'r awdurdod i wneud trefniadau teithio ar gyfer dysgwyr mewn modd effeithlon ac effeithiol.

8. Mae'r ddyletswydd yn rhoi effaith i'r mathau o weithgareddau y byddai awdurdod lleol wedi ymgymryd â hwy i gyflawni'n effeithiol ei ddyletswyddau o dan Ddeddf Addysg 1996 (fel y'i diwygiwyd). Er na wnaeth y Ddeddf honno roi dyletswydd benodol ar awdurdod lleol i asesu anghenion teithio plant mewn addysg oedran statudol, byddai awdurdod effeithiol wedi ystyried anghenion teithio dysgwyr er mwyn gwneud trefniadau o dan adran 509(1) o Ddeddf Addysg 1996 ar gyfer cludo plant o oedran ysgol gorfodol. Ar gyfer dysgwyr o oedran chweched dosbarth, byddai awdurdod wedi casglu ac asesu gwybodaeth er mwyn paratoi datganiad polisi cludiant o dan adran 509AA.
9. Mae'r asesiad i gwmpasu anghenion teithio dysgwyr sy'n mynychu 'mannau perthnasol' gwahanol ar ddyddiau gwahanol. Pwrpas hyn yw cymryd i ystyriaeth y ffaith bod rhai dysgwyr yn mynychu ysgol wahanol neu sefydliad addysg bellach gwahanol am ran o'u haddysg neu o'u hyfforddiant, neu'n ymgymryd â phrofiad gwaith yn rhywle arall, neu wedi ymrestru ar gwrs dysgu seiliedig ar waith. Fodd bynnag, fel y mae adran 5 yn egluro, o ran manau o'r fath, nid yw'r asesiad i ymwneud ond â theithio i'r cartref ac o'r cartref ac nid yw'n ymwneud â theithio rhwng manau yn ystod y dydd. Nid yw'r asesiad i ymwneud ag anghenion teithio ar gyfer ymweliadau preswyl neu dripiâu diwrnod a drefnir gan ysgolion neu sefydliadau addysg bellach, ac nid yw ychwaith yn ofynnol i awdurdodau ystyried gweithgareddau allgyrsiol, clybiau brecwast neu glybiau ar ôl ysgol (ond cânt ddewis gwneud hynny os dyna'u dymuniad).
10. Wrth wneud asesiad, mae'n ofynnol i awdurdod lleol roi sylw i faterion a restrir yn is-adran (4)(a) i (e). Anghenion dysgwyr anabl neu ddysgwyr ag anawsterau dysgu, unrhyw anghenion penodol sydd gan ddysgwyr sy'n blant ac sy'n 'derbyn gofal' neu a fu'n derbyn gofal gynt gan awdurdod lleol, oed y dysgwr a natur y ffordd y disgwylir iddo ei dilyn rhwng y cartref a'r manau lle y mae'n cael addysg neu hyfforddiant yw'r materion hyn.

Adran 3 – Dyletswydd awdurdod lleol i wneud trefniadau cludo

11. Mae adran 3 yn rhoi dyletswydd ar awdurdod lleol i wneud trefniadau cludo ar gyfer plant o oedran ysgol gorfodol mewn amgylchiadau penodedig ac yn ddarostyngedig i amodau penodedig. Nodir yr amgylchiadau a'r amodau yn y tabl ar ôl is-adran (2). Mae'r adran yn darparu system o hawl i gludiant am ddim yn dibynnu p'un ai addysg gynradd ai addysg uwchradd y mae plant yn ei chael ac a ydynt yn byw y pellteroedd penodedig neu'n bellach o'r manau lle y maent yn cael addysg neu hyfforddiant.

Section 2 - duty to assess learner travel needs

7. Section 2 places a duty on a local authority to assess the travel needs of learners who are persons under the age of 19 who receive education or training, or persons who have attained the age of 19 who started a course of education or training when under 19 and continue to attend that course, and who are ordinarily resident in the authority's area. 'Learner travel needs' are the needs of learners for suitable travel arrangements each day between home and schools or other places where they receive education and training (known as 'relevant places'). In practice, this means that pupils of compulsory school age, of sixth form age, and children of nursery education age in provision funded by the authority, are in the scope of the assessment required by section 2. The Welsh Ministers can, under subsection (1)(c), make regulations specifying other learners if they wish so that the scope of the assessment could be changed. The assessment will include learners who travel to relevant places in other authority areas. An authority must make this assessment every academic year in preparation for the following academic year. The assessment will give a local authority an overview of the travel needs of learners and that information will help them make travel arrangements for learners in an efficient and effective manner.
8. The duty puts into effect the sorts of activities that a local authority would have undertaken to discharge effectively its duties under the Education Act 1996 (as amended). Although that Act did not place a specific duty on a local authority to assess the travel needs of children in statutory age education, an effective authority would have considered the travel needs of learners in order to make arrangements under section 509(1) of the Education Act 1996 for the transport of children of compulsory school age. For learners of sixth form age, an authority would have gathered and assessed information in order to prepare a transport policy statement under section 509AA.
9. The assessment is to cover the travel needs of a learner who attends different 'relevant places' on different days. This is to take account of the fact that some learners attend a different school or a further education institution for part of their education or training or they undertake work experience elsewhere, or are enrolled on work based learning. However, as section 5 makes clear, the assessment is only to be concerned with travel to and from the home to such places and is not concerned about travel within the day between places. The assessment is not to be concerned with travel needs for residential trips or day trips organised by schools or further education institutions, nor are authorities required (but they may choose to if they wish) to take account of extra-curricular activities, breakfast or after-school clubs.
10. When making an assessment, a local authority is required to have regard to matters listed in subsection (4)(a) to (e). These are the needs of disabled learners or learners with learning difficulties; any particular needs of learners who are children 'looked after' or formerly looked after by a local authority; the age of a learner; and the nature of the route that s/he is expected to take between home and the places where s/he receives education or training.

Mae'r dull hwn o benderfynu hawl yn debyg i'r system a luniwyd wrth roi ar waith gyda'i gilydd adrannau 444 a 509 o Ddeddf Addysg 1996.

12. Mae is-adran (1) yn darparu bod yr adran yn gymwys i blant o oedran ysgol gorfodol sy'n preswyllo fel arfer yn ardal awdurdod lleol os yw'r amgylchiadau a nodir yng ngholofn 1 y tabl yn gymwys i'r plentyn ac os bodlonir yr amodau a geir yng ngholofn 2.
13. Mae is-adran (2) yn nodi'r brif ddyletswydd sydd ar yr awdurdod lleol i wneud trefniadau cludo addas i hwyluso'r ffordd i blentyn y mae'r adran yn gymwys iddo fynychu bob dydd y manau perthnasol lle y mae'r plentyn yn cael addysg neu hyfforddiant. Hwylusir y ffordd i'r plentyn fynychu'r manau hynny os gwneir trefniadau i'r plentyn deithio o'i gartref i'r man lle y mae'n cael addysg neu hyfforddiant ac yn ôl adref.
14. Mae'r tabl ar ôl is-adran (2) yn nodi'r amgylchiadau a'r amodau sy'n arwain at hawl i gael trefniadau cludo am ddim.
15. Bydd gan blant sy'n cael addysg gynradd yr hawl i gludiant am ddim os ydynt yn byw ddwy filltir neu fwy o'r ysgol a gynhelir, o'r uned cyfeirio disgyblion, neu o'r ysgol arbennig nas cynhelir lle y maent yn ddisgyblion, onid yw'r awdurdod wedi trefnu i'r plentyn ddod yn ddisgybl cofrestredig mewn sefydliad addas yn nes at gartref y plentyn neu wedi trefnu i'r plentyn fyrddio yn yr ysgol neu'n agos ati. Pan fo gan blentyn ddatganiad o anghenion addysgol arbennig sy'n enwi ysgol annibynnol, os bydd yr ysgol honno ddwy filltir neu fwy o gartref y plentyn, bydd yn rhaid i awdurdod lleol ddarparu cludiant am ddim onid yw wedi trefnu i'r plentyn ddod yn ddisgybl cofrestredig mewn sefydliad addas yn nes at ei gartref, neu wedi trefnu i'r plentyn fyrddio yn yr ysgol neu'n agos ati.
16. Darperir hawl debyg i blant sy'n cael addysg uwchradd, ond gwneir hynny yn yr achos hwn os ydynt yn byw dair milltir neu fwy o'r ysgol a gynhelir, o'r uned cyfeirio disgyblion, o'r ysgol arbennig nas cynhelir neu o'r ysgol annibynnol a enwir mewn datganiad o anghenion addysgol arbennig lle y maent yn ddisgyblion. Nid yw'r ddyletswydd i ddarparu cludiant am ddim yn gymwys pan yw'r awdurdod lleol wedi trefnu i'r plentyn ddod yn ddisgybl cofrestredig mewn sefydliad addas sy'n nes at ei gartref, neu pan yw'r awdurdod wedi trefnu i'r plentyn fyrddio yn yr ysgol neu'n agos ati. Mae'r hawl yn cynnwys cludiant i unrhyw blentyn o oedran ysgol gorfodol sy'n mynychu sefydliad addysg bellach fel myfyriwr llawn-amser os yw'r sefydliad dair milltir neu fwy o'i gartref ac os nad yw'r awdurdod lleol wedi trefnu i'r plentyn fynychu sefydliad addas yn nes at ei gartref. Mae'r hawl hefyd yn cynnwys teithio rhwng y cartref a man perthnasol ac eithrio'r man lle y mae plentyn yn ddisgybl cofrestredig. Mae hyn yn cymryd i ystyriaeth y ffaith bod rhai plant yn mynychu manau gwahanol ar ddyddiau gwahanol, a byddai, er enghraifft, yn cwmpasu lleoliadau profiad gwaith neu fynychu ysgol wahanol neu sefydliad addysg bellach gwahanol ar gyfer cyrsiau penodol. Fodd bynnag, nid yw trefniadau teithio ond i ymwneud â theithio rhwng y cartref a manau perthnasol ar ddechrau ac ar ddiwedd y diwrnod ysgol ac nid ydynt yn ymwneud â theithio yn ystod y dydd. Mae unrhyw drefniadau ar gyfer teithio yn ystod y dydd y tu allan i gwmpas y ddyletswydd sydd ar awdurdod lleol (gweler adran 5).

Section 3 – local authority duty to make transport arrangements

11. Section 3 places a duty on a local authority to make transport arrangements for children of compulsory school age in specified circumstances and subject to specified conditions. The circumstances and conditions are set out in the table after subsection (2). The section makes provision for a system of entitlement to free transport defined by reference to whether children are receiving primary or secondary education and whether they live at or further than set distances from the places at which they receive education or training. This approach to determining entitlement is similar in effect to the system created by the conjoined working of sections 444 and 509 of the Education Act 1996.
12. Subsection (1) provides that the section applies to children of compulsory school age who are ordinarily resident in a local authority's area if the circumstances set out in column 1 of the table apply to the child and the conditions in column 2 are met.
13. Subsection (2) sets out the main duty of the local authority to make suitable transport arrangements to facilitate the attendance of a child to whom the section applies each day at the relevant places where the child receives education or training. A child's attendance is facilitated if arrangements are made for the child to travel from home to the place where they receive education or training and back home again.
14. The table after subsection (2) sets out the circumstances and conditions which lead to an entitlement to free transport arrangements.
15. Children receiving primary education will be entitled to free transport if they live two miles or more from their maintained school, pupil referral unit, or non-maintained special school, unless the authority has arranged for the child to become a registered pupil at a suitable establishment closer to home or has arranged for the child to board at or near the school. Where a child has a statement of special educational needs which names an independent school, then if that school is two miles or more from the child's home, a local authority will have to provide free transport unless it has arranged for the child to become a registered pupil at a suitable establishment closer to home, or has arranged for the child to board at or near the school.
16. A similar entitlement is provided for children receiving secondary education, but in this case if they live three miles or more from their maintained school, pupil referral unit, non-maintained special school or independent school named in a statement of special educational needs. Where the local authority has arranged for the child to become a registered pupil at a suitable establishment closer to home, or has arranged for the child to board at or near the school, the duty to provide free transport does not apply. The entitlement includes transport for any child of compulsory school age who attends a further education institution as a full time student if it is three miles or more from home and the local authority has not arranged for the child to attend a suitable institution closer to home. The entitlement also includes travel between home and a relevant place other than the one at which a child is a registered pupil. This takes account of the fact that some children attend different places on different days, and would for example cover

17. Mae'r un meini prawf oed a phellter yn gymwys i blant sy'n 'derbyn gofal', ond nid yw mynychu'r sefydliad agosaf i'w cartref sy'n sefydliad addas yn amod. Yr awdurdod lleol y mae plentyn yn derbyn gofal ganddo fydd i benderfynu ble y dylai plentyn fynd a gallai'r man hwnnw fod yn ysgol ac eithrio'r ysgol agosaf sy'n addas oherwydd, er enghraifft, bod sicrhau parhad yn addysg y plentyn neu yng nghysylltiad y plentyn â brodyr a chwiorydd a ffrindiau yn flaenoriaeth.
18. Mae is-adran (3) yn gwahardd awdurdod rhag codi tâl am drefniadau cludo y mae'n ofynnol iddo eu gwneud ar gyfer plant o oedran ysgol gorfodol o dan yr adran hon (ac eithrio mewn perthynas â phlant sy'n derbyn gofal ac yn yr achos hwnnw gall adennill costau oddi wrth awdurdod arall o dan adran 18).
19. Mae is-adran (4) yn pennu y caiff trefniadau cludo a wneir o dan yr adran gynnwys darparu cludiant neu dalu'r cyfan, ond nid rhan, o dreuliau teithio plentyn. Ystyr yr is-adran hon yw y gallai awdurdod gyflawni'r ddyletswydd yn is-adran (2) drwy drefnu gyda chontractwr bysiau neu dacsu wasanaeth bysiau, a darparu pàs i'w ddefnyddio ar drafnidiaeth gyhoeddus neu ad-dalu treuliau teithio rhieni neu ddysgwyr.
20. Mae is-adrannau (5) i (8) yn diffinio a yw trefniadau'n 'addas', a yw ysgol neu gyfleuster addysg arall yn gwneud darpariaeth 'addas', ac a oes llwybr 'ar gael'.
21. Mae is-adran (5) yn ei gwneud yn ofynnol i drefniadau cludo fod, o fewn rheswm, yn rhydd o straen, iddynt beidio â chymryd amser afresymol o hir, ac iddynt fod yn ddiogel.
22. Mae is-adran (6) yn diffinio addasrwydd addysg neu hyfforddiant at ddiben yr adran hon drwy gyfeirio at oed plentyn, ei allu a'i ddoniau, ac at unrhyw anawsterau dysgu. Nid oes a wnelo dewis iaith, neu famiaith, na chredo neu argyhoeddiad crefyddol y plentyn neu'r rhiant, ddim ag addasrwydd ysgol at ddiben yr adran hon.
23. Mae is-adran (7) yn pennu bod y pellteroedd yn y tabl i'w mesur ar hyd y llwybr byrraf sydd ar gael. Ymdrinnir ag a oes llwybr ar gael yn is-adran (8) sy'n nodi'r amgylchiadau pan ellir disgwyl i blentyn gerdded i'r ysgol. Os nad yw'r amgylchiadau hyn yn gymwys, yna ni ellir disgwyl i blentyn gerdded i'r ysgol hyd yn oed pan fydd y pellter rhwng ei gartref a'r ysgol yn llai na'r terfyn pellter sy'n gymwys i'w oed fel a nodir yn y tabl. Yr amgylchiadau yw bod natur y ffordd yn ei gwneud yn ddiogel i blentyn gerdded ar ei ben ei hun neu, pan fo oed y plentyn yn gwneud hynny'n ofynnol, gydag oedolyn yn ei hebrwng. Os nad yw'r amgylchiadau hyn yn gymwys, mae is-adrannau (1) a (2) yn darparu hawl i drefniadau teithio am ddim onid yw awdurdod wedi gwneud trefniadau i addysgu'r plentyn mewn ysgol addas amgen yn nes at gartref y plentyn.
24. Caiff Gweinidogion Cymru wneud rheoliadau o dan is-adran (9) yn pennu'r amgylchiadau a'r amodau pan fyddai gan blant o oedran ysgol gorfodol hawl i gludiant am ddim. Caiff rheoliadau ddiwygio'r tabl neu is-adrannau (6), (7) ac (8) neu gofnodion yn y tabl. Er enghraifft, gallai Gweinidogion Cymru newid y meini prawf pellter ac oed sy'n penderfynu cymhwystra a darparu ar gyfer awdurdodau lleol fwy o ddisgresiwn neu lai i weithredu eu polisiau cludiant eu hunain. Byddai unrhyw reoliadau a wneid o dan y ddarpariaeth hon yn cael eu gwneud drwy'r weithdrefn

work experience placements or attendance at a different school or a further education institution for certain courses. However, travel arrangements are only to be concerned with travel between the home and relevant places at the start and finish of the school day and are not concerned about travel within the day. Any arrangements for travel within the day are outside the scope of the duty on a local authority (see section 5).

17. The same age and distance criteria apply to ‘looked after’ children, but there is no qualification that they attend the nearest suitable establishment to their home. It will be for the local authority looking after a child to determine where he or she should go and that might be a school other than the nearest suitable one because for instance of a priority to maintain continuity in their education or contact with siblings and friends.
18. Subsection (3) forbids an authority from charging for transport arrangements that it is required to make for children of compulsory school age under this section (save in relation to looked after children where it can recoup costs from another authority under section 18).
19. Subsection (4) specifies that the transport arrangements made under the section may include the provision of transport or the payment of the whole, but not part, of a child’s transport expenses. This subsection means that an authority could discharge the duty in subsection (2) by arranging a bus service with a bus or taxi contractor, providing passes for public transport or reimbursing parental or learner travel expenses.
20. Subsections (5) to (8) define whether arrangements are ‘suitable’, whether a school or other education facility makes ‘suitable’ provision, and whether a route is ‘available’.
21. Subsection (5) requires transport arrangements to be reasonably stress free, not to take an unreasonable amount of time, and to be safe.
22. Subsection (6) defines the suitability of education or training for the purpose of this section by reference to a child’s age, ability and aptitude, and to any learning difficulties. Neither the child’s or parent’s language preference or mother tongue, nor religious faith or conviction of the child or his or her parent have any bearing on whether a school is suitable for the purpose of this section.
23. Subsection (7) specifies that the distances in the table are to be measured by the shortest available route. Availability of a route is dealt with in subsection (8) which sets out the circumstances when a child can be expected to walk to school. If these circumstances do not apply, then a child cannot be expected to walk to school even though the distance from home to school is less than the distance limit that applies to his / her age set by the table. The circumstances are that the nature of the route is such that it is safe for a child to walk alone, or where the age of the child requires it, accompanied by an adult. If these circumstances do not apply, subsections (1) and (2) provide entitlement to free travel arrangements unless an authority has made arrangements to educate the child at an alternative suitable school closer to home.

penderfyniad cadarnhaol a byddent yn ddarostyngedig i asesiad effaith rheoleiddiol ac i graffu arnynt gan y Cynulliad Cenedlaethol.

Adran 4 – Dyletswydd awdurdod lleol i wneud trefniadau teithio eraill

25. Mae adran 4 yn rhoi dyletswydd ar awdurdod lleol i wneud trefniadau teithio ar gyfer plant o oedran ysgol gorfodol os yw'r awdurdod o'r farn bod angen gwneud hynny er mwyn hwyluso'r ffordd i blentyn fynychu'r man perthnasol lle y mae'r plentyn yn cael addysg neu hyfforddiant.
26. Mae is-adran (3) yn ei gwneud yn ofynnol i drefniadau o dan yr adran hon fod yn ddi-dâl (ac eithrio mewn perthynas â phlant sy'n derbyn gofal ac yn yr achos hwnnw caiff yr awdurdod adennill costau oddi wrth awdurdod arall o dan adran 18). Ni chaniateir gan is-adran (4) dalu rhan o dreuliau teithio dysgwr (dim ond y gost lawn y caniateir ei thalu).
27. Wrth ystyried a yw trefniadau teithio o dan yr adran hon yn addas, mae is-adran (5) yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod roi sylw i asesiad o anghenion yr ymgymerir ag ef o dan adran 2(2), y trefniadau cludo y mae'n ddyletswydd arno eu gwneud o dan adran 3, oed y plentyn, unrhyw anabledd neu anhawster dysgu a natur y ffordd. Rhaid i drefniadau, yn rhinwedd is-adran (6), fod yn ddiogel, peidio â chymryd amser afresymol o hir, a rhaid iddynt beidio â pheri lefelau afresymol o straen.
28. Rhaid i awdurdod gael ei fodloni hefyd fod angen y trefniadau. Wrth ystyried hyn, mae is-adran (7) yn ei gwneud yn ofynnol iddo ystyried yr un ffactorau ag a geir yn is-adran (5) ond mae'n caniatáu iddo hefyd ystyried a yw plentyn yn mynychu'r sefydliad addysgol sydd agosaf at ei gartref ac sy'n sefydliad addas. Mae hyn yn gwneud y berthynas rhwng adrannau 3 a 4 yn glir. O dan is-adrannau (7) ac (8) nid oes angen i awdurdod lleol ystyried bod angen trefniadau teithio os nad yw plentyn yn mynychu'r ysgol agosaf sy'n addas (a bod trefniadau wedi eu gwneud i'r plentyn fynychu ysgol sy'n nes at ei gartref ac sy'n addas). Mae is-adran (8)(a) yn ei gwneud yn glir fodd bynnag nad yw hyn yn gymwys mewn perthynas â phlant sy'n derbyn gofal. Ni all y cwestiwn a yw plentyn sy'n derbyn gofal yn mynychu'r ysgol agosaf sy'n addas fod yn ffactor i'r awdurdod lleol ei ystyried wrth benderfynu a yw trefniadau teithio'n angenrheidiol.
29. Efallai y bydd awdurdod o'r farn bod angen gwneud trefniadau o dan yr adran hon ar gyfer plentyn nad oes ganddo hawl i gludiant am ddim o dan adran 3 oherwydd amgylchiadau arbennig y plentyn hwnnw. Neu efallai y bydd awdurdod o'r farn bod angen gwneud trefniadau o dan yr adran hon yn ychwanegol at ddarparu cludiant fel sy'n ofynnol o dan adran 3; er enghraifft, bod angen trefnu hebryngwr neu offer ar gyfer plentyn anabl. Nid oes rhaid i awdurdod ddarparu cludiant. Gallai, er enghraifft, ddarparu pàs bws ar gyfer dysgwr neu drefnu i blant gerdded gyda hebryngwr i'r man perthnasol. Bydd yr adran hon hefyd yn darparu sail i awdurdodau lleol gefnogi teithio gan blant a chanddynt unrhyw anghenion penodol p'un a yw'r anghenion yn deillio o anhawster dysgu, o anabledd neu o unrhyw ffactor arall sy'n gwneud trefniadau teithio penodol yn angenrheidiol er mwyn hwyluso'r ffordd i blentyn fynychu man perthnasol.

24. The Welsh Ministers may make regulations under subsection (9) prescribing the circumstances and conditions in which children of compulsory school age would be entitled to free transport. Regulations may amend the table or subsections (6), (7) and (8) or entries in the table. For example, the Welsh Ministers could change the distance and age criteria that determine eligibility, provide local authorities with more or less discretion to operate their own transport policies. Any regulations made under this provision would be made using the affirmative resolution procedure and would be subject to a regulatory impact assessment and scrutiny by the National Assembly.

Section 4 – Local authority duty to make other travel arrangements

25. Section 4 places a duty on a local authority to make travel arrangements for children of compulsory school age if the authority judges that that is necessary in order to facilitate a child's attendance at the relevant place where the child receives education or training.
26. Subsection (3) requires arrangements under this section to be free of charge (save in relation to looked after children where it can recoup costs from another authority under section 18). The payment of part of a learner's travel expenses is not permitted by subsection (4) (only payment of the total cost).
27. In considering whether travel arrangements under this section are suitable, subsection (5) requires the authority to have regard to the needs assessment undertaken under section 2(2), the transport arrangements it is duty bound to make by section 3, the age of the child, any disability or learning difficulty and the nature of the route. Arrangements must, by virtue of subsection (6), be safe, not take an unreasonable amount of time, and must not cause unreasonable levels of stress.
28. An authority must also be satisfied that the arrangements are necessary. In considering this, subsection (7) requires them to consider the same factors as are set out in subsection (5) but also allows them to have regard to whether a child is attending the nearest suitable educational establishment to his or her home. This makes the relationship between sections 3 and 4 clear. Under subsections (7) and (8) a local authority need not consider that travel arrangements are necessary if a child is not attending the nearest suitable school (and arrangements have been made for the child to attend a nearer suitable school). Subsection (8) (a) makes it clear however that this does not apply in relation to looked after children. Whether a looked after child attends the nearest suitable school cannot be a factor that the local authority consider in deciding whether travel arrangements are necessary.
29. An authority may consider it necessary to make arrangements under this section for a child who is not entitled to free transport under section 3 because of that child's individual circumstances. Or an authority may consider it necessary to make arrangements under this section in addition to the provision of transport required under section 3, for example, to arrange for an escort or for equipment for a disabled child. An authority does not have to provide transport. It could, for example, provide a learner with a bus pass or arrange for children to be escorted while walking to the relevant place. This

Adran 5 – Terfynau dyletswydd teithio gan ddysgwyr

30. Mae'r adran hon yn gosod terfynau ar ddyletswyddau a roddir ar awdurdodau lleol gan adrannau 2, 3 a 4 fel nad ydynt yn ymestyn i gynnwys teithio yn ystod y dydd neu deithio at ddibenion ac eithrio mynychu man perthnasol i gael addysg a hyfforddiant.
31. Nid yw'n ofynnol i awdurdod lleol roi sylw i anghenion teithio a allai godi yn ystod y dydd. Mae'r dyletswyddau a osodir gan y Mesur i wneud trefniadau teithio yn ymwneud â theithio o'r cartref i'r ysgol (neu fan perthnasol arall) ac yn ôl adref.
32. Mae'r dyletswyddau i asesu a gwneud trefniadau teithio'n gymwys i deithio i'r manau a restrir yn adran 1(4) lle y mae dysgwyr yn cael addysg a hyfforddiant ac oddi yno. Mae tripiâu ysgol ac ymweliadau preswyl y tu allan i gwmpas y dyletswyddau.

Adran 6 – Pŵer awdurdodau lleol i wneud trefniadau teithio i ddysgwyr

33. Mae'r adran hon yn rhoi i awdurdod lleol bŵer yn ôl ei ddisgresiwn i wneud unrhyw drefniant y mae'n gweld yn dda ei wneud i hwyluso'r ffordd i ddysgwyr deithio i fan lle y maent yn cael addysg neu hyfforddiant ac oddi yno. Mae'r pŵer yn gymwys mewn perthynas â dysgwr sy'n byw neu'n astudio yn ardal yr awdurdod. Gallai hyn gynnwys cludiant i ysgolion ac eithrio'r ysgol agosaf sy'n addas - er enghraifft gallai gynnwys cludiant i ysgolion sydd, neu sydd heb fod, yn grefyddol eu natur neu i ysgolion cyfrwng Cymraeg neu gyfrwng Saesneg mewn achosion pan nad yw'r ysgol agosaf sy'n addas wedi bodloni dymuniadau rhieni o ran y materion hyn. Gallai trefniant gynnwys bod awdurdod lleol yn talu'r cyfan neu ran o dreuliau teithio dysgwr.
34. Yn rhinwedd is-adrannau (3) a (4) gellir codi tâl am y trefniadau hyn. Mewn perthynas â dysgwyr nad ydynt o oedran ysgol gorfodol, nid oes cyfyngiad ar godi tâl. Mewn perthynas â phlant o oedran ysgol gorfodol, os codir tâl rhaid gwneud hynny'n unol ag adrannau 455 a 456 o Ddeddf Addysg 1996 (fel y'i diwygir gan adran 22).
35. Mae'r modd i godi tâl neu i dalu'r cyfan neu ran o dreuliau teithio dysgwr yn rhoi hyblygrwydd i awdurdodau lleol i roi ar waith drefniadau teithio sy'n mynd y tu hwnt i'r gofynion statudol a osodir gan adrannau 3 a 4.

Adran 7 – Trefniadau teithio ar gyfer dysgwyr mewn addysg neu hyfforddiant ôl-16

36. Bydd Gweinidogion Cymru yn gallu gwneud rheoliadau o dan yr adran hon ynghylch trefniadau teithio ar gyfer dysgwyr ôl-16 sy'n byw yng Nghymru ac sy'n mynychu cyrsiau yng Nghymru neu yn rhywle arall lle y cyllidir yr addysg neu'r hyfforddiant gan Weinidogion Cymru.
37. Gallai'r rheoliadau wneud darpariaeth debyg i'r ddarpariaeth a wneir yn y Mesur mewn perthynas â phlant o oedran ysgol gorfodol. Gellid gwneud darpariaeth a fyddai'n ei gwneud yn ofynnol, neu'n caniatáu, i Weinidogion Cymru, i awdurdodau lleol neu i sefydliadau addysg bellach wneud trefniadau teithio, ac a fyddai'n pennu'r math o faterion i'w hystyried wrth wneud trefniadau. Gallai'r rheoliadau hefyd wneud darpariaeth ynghylch codi tâl, gallent fynnu bod cydweithredu â'r person sy'n gysylltiedig â'r trefniadau'n digwydd, a gallent wneud darpariaeth ynghylch gorfodi'r

section will also provide the basis for local authorities to support travel for children if they have any particular needs, whether arising from a learning difficulty, a disability or any other factor which makes particular travel arrangements necessary to facilitate the child's attendance.

Section 5 – Limits of learner travel duties

30. This section places limits on the duties imposed on local authorities by sections 2, 3 and 4 so that they do not extend to travel during the day or to travel for purposes other than for attendance at a relevant place for education and training.
31. A local authority is not required to take account of travel needs that might arise during the day. The duties imposed by the Measure to make travel arrangements relate to travel from home to school (or other relevant place) and back home again.
32. The duties to assess and make arrangements for travel apply to travel to/from the places listed in section 1(4) where learners receive education and training. School trips and residential visits are outside the scope of the duties.

Section 6 – Power of local authorities to make learner travel arrangements

33. This section gives a local authority a discretionary power to make any arrangement they think fit to facilitate the travel of learners to and from a place where they receive education or training. The power applies in relation to a learner living or studying in the authority's area. This could include transport to schools other than the nearest suitable school – for instance it could include transport to schools with or without a religious character or to Welsh or English medium schools in cases where the nearest suitable school has not met parental preferences in these respects. An arrangement could include a local authority paying all or part of a learner's travel expenses.
34. A charge can be made for these arrangements by virtue of subsections (3) and (4). In relation to learners who are not of compulsory school age, there is no restriction on charging. In relation to children of compulsory school age, charging must be in accordance with sections 455 and 456 of the Education Act 1996 (as amended by section 22).
35. The means to charge or pay all or part of a learner's travel expenses provides flexibility for local authorities to put in place travel arrangements that exceed the statutory requirements set by section 3 and 4.

Section 7 – Travel arrangements for learners in post -16 education or training

36. Welsh Ministers will be able to make regulations under this section about travel arrangements for post-16 learners who live in Wales and are attending courses in Wales or elsewhere where the education or training is funded by the Welsh Ministers.

cod ymddygiad wrth deithio a wneir o dan adran 12 ac sy'n nodi safonau ymddygiad i'w harddel wrth deithio.

Adran 8 – Trefniadau teithio i fannau lle y darperir addysg feithrin ac oddi yno

38. Pŵer gwneud rheoliadau yw adran 8 sy'n caniatáu i Weinidogion Cymru wneud darpariaeth ynghylch trefniadau teithio i blant oed meithrin. O dan y pŵer hwn gallai Gweinidogion Cymru ei gwneud yn ofynnol i awdurdod lleol wneud trefniadau teithio i blant o dan oedran ysgol gorfodol sydd mewn addysg feithrin. Mae is-adran (2) yn disgrifio cwmpas y pwerau gwneud rheoliadau. Gallai'r rheoliadau wneud darpariaeth debyg i'r ddarpariaeth a wneir yn y Mesur mewn perthynas â phlant o oedran ysgol gorfodol a gallent ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson ddarparu gwybodaeth a chymorth y gallai fod yn rhesymol bod ar awdurdod lleol eu hangen.

Adran 9 – Trefniadau teithio i ddysgwyr a'r rheini'n drefniadau nad ydynt i ffafrio mathau penodol o addysg neu hyfforddiant

39. Mae adran 9 yn gwahardd y trefniadau teithio a wneir o dan adrannau 3, 4 a 6 rhag camwahaniaethu rhwng amryw gategoriâu o ddysgwyr. Gwelir y categorïau yn y tabl. Rhaid peidio â thrin plant o oedran ysgol gorfodol sydd mewn sefydliadau nad ydynt yn ysgolion a gynhelir yn llai ffafriol na phlant yr un oed mewn ysgolion a gynhelir. Rhaid peidio â thrin dysgwyr eraill sy'n cael addysg lawnamser neu hyfforddiant llawnamser mewn sefydliadau nad ydynt yn ysgolion a gynhelir yn llai ffafriol na dysgwyr yr un oed mewn ysgolion a gynhelir. Yn yr un modd ni ddylid camwahaniaethu rhwng y rhai sydd yr un oed a chanddynt anawsterau dysgu neu anabledd neu sy'n derbyn gofal gan awdurdod lleol ac sy'n mynychu sefydliadau ac eithrio ysgolion a gynhelir, a'r rhai sy'n mynychu ysgolion a gynhelir. Mae'n diogelu'r egwyddor bod dysgwyr sy'n elwa o drefniadau teithio yn cael eu trin yn deg.

Adran 10 – Hybu mynediad i addysg a hyfforddiant drwy gyfrwng y Gymraeg

40. Mae'r adran hon yn rhoi dyletswydd ar awdurdodau lleol ac ar Weinidogion Cymru, pan fyddant yn arfer eu swyddogaethau o dan y Mesur hwn, i hybu mynediad i addysg a hyfforddiant drwy gyfrwng y Gymraeg.

Adran 11 – Dulliau teithio cynaliadwy

41. Mae adran 11 yn rhoi dyletswydd ar awdurdod lleol ac ar Weinidogion Cymru i hybu dulliau teithio cynaliadwy pan fyddant yn arfer eu swyddogaethau o dan y Mesur. Golyga hyn y dylai awdurdod lleol ystyried cynaliadwyedd pan fydd yn asesu anghenion teithio dysgwyr o dan adran 2(2). Rhaid ystyried a hybu cynaliadwyedd hefyd pan wneir trefniadau teithio gan awdurdod lleol neu gan Weinidogion Cymru. Er enghraifft, gallai hyn olygu annog dysgwyr i deithio ar fws yn hytrach nag mewn car.
42. Mae is-adran (2) yn diffinio 'dulliau teithio cynaliadwy' fel dulliau y mae'r awdurdod neu Weinidogion Cymru o'r farn y gallant wella llesiant corfforol y rhai sy'n eu defnyddio a llesiant/neu lesiant amgylchedd ardal gyfan yr awdurdod neu ran ohoni, neu Gymru gyfan neu ran ohoni (yn achos Gweinidogion Cymru).

37. The regulations could make provision similar to that made in the Measure in relation to children of compulsory school age. Provision could be made requiring or allowing the Welsh Ministers, local authorities or FE institutions to make travel arrangements and specifying the kind of matters to consider when making them. The regulations could also make provision about charging, could require cooperation between the persons involved in the arrangements, and could make provision about enforcing the travel behaviour code made under section 12 and which sets out standards of behaviour while travelling.

Section 8 – Travel arrangements to and from nursery education

38. Section 8 is a regulation making power allowing the Welsh Ministers to make provision about the travel arrangements for nursery age children. Under this power a local authority could be required by Welsh Ministers to make travel arrangements for children under compulsory school age who are in nursery education. Subsection (2) describes the scope of the regulation making powers. The regulations could make provision similar to that made in the Measure in relation to children of compulsory school age and could require any person to provide information and assistance that a local authority might reasonably require.

Section 9 – Learner travel arrangements not to favour certain types of education or training

39. Section 9 prohibits the travel arrangements made under sections 3, 4 and 6 from discriminating between various categories of learners. The categories are shown in the table. Children of compulsory school age at establishments which are not maintained schools must not be treated less favourably than children of the same age at maintained schools. Other learners receiving full-time education or training at establishments which are not maintained schools must not be treated less favourably than learners of the same age at maintained schools. Likewise there should be no discrimination between those of the same age with learning difficulties, with a disability or who are ‘looked after’ by a local authority attending establishments other than maintained schools and those attending maintained schools. It provides a safeguard to ensure that learners who benefit from travel arrangements are treated equitably.

Section 10 – Promoting access to education and training through the medium of the Welsh language

40. This section places a duty on local authorities and Welsh Ministers, when exercising their functions under the Measure, to promote access to education and training through the medium of the Welsh language.

Section 11 – Sustainable modes of travel

41. Section 11 places a duty on a local authority and Welsh Ministers to promote sustainable modes of travel when exercising their functions under the Measure. This means that a

Adran 12 – Cod ymddygiad wrth deithio

43. Mae adran 12 yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru lunio ac adolygu o bryd i'w gilydd god ymddygiad wrth deithio sy'n nodi'r safonau ymddygiad y mynnir bod dysgwyr yn eu harddel wrth deithio i'r man lle y maent yn cael eu haddysgu ac oddi yno.
44. Bydd y Cod yn gymwys i bob dysgwr o dan 19 oed yn ogystal ag i'r sawl sydd wedi cyrraedd 19 oed ac sy'n parhau i fynychu cwrs addysg neu hyfforddiant y bu iddo gychwyn arno pan oedd o dan 19 oed (is-adran (3)). Gall Gweinidogion Cymru, o dan is-adran (3)(c), wneud rheoliadau sy'n pennu dysgwyr eraill.
45. Mae is-adran (4) yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru gyhoeddi'r cod ac mae is-adran (5) yn ei gwneud yn ofynnol iddynt ymgynghori cyn gwneud neu ddiwygio'r cod.

Adran 13 – Gorfodi cod ymddygiad wrth deithio: dysgwyr mewn ysgolion perthnasol

46. Mae adran 13 yn diwygio adran 89 o Ddeddf Addysg ac Arolygiadau 2006. Mae adran 89 o Ddeddf 2006 yn ei gwneud yn ofynnol i bennaeth ysgol benderfynu beth fydd polisi ymddygiad ysgol. Mae is-adran (2) o'r adran honno'n ei gwneud yn ofynnol i bennaeth ddilyn datganiad neu ganllawiau corff llywodraethu ar ddisgyblaeth ysgol pan fydd yn penderfynu ar fesurau ar gyfer ymddygiad plant. Mae is-adran (2A) newydd o adran 89 a fewnosodir gan yr adran hon yn rhoi dyletswydd ar benaethiaid i benderfynu ar fesurau disgyblaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol i ddisgyblion mewn ysgolion perthnasol yng Nghymru gydymffurfio â'r cod ymddygiad wrth deithio a wneir gan Weinidogion Cymru o dan adran 12 o'r Mesur.
47. Mae is-adran (3A) newydd o adran 89 o Ddeddf 2006 yn ei gwneud yn ofynnol i'r pennaeth benderfynu pa safon ymddygiad sy'n dderbyniol mewn ysgol i'r graddau nad yw'n cael ei phenderfynu gan y corff llywodraethu neu gan Weinidogion Cymru (mewn perthynas â theithio at ddibenion addysg a hyfforddiant). Mae adran 89(5) o Ddeddf 2006 yn caniatáu i bennaeth benderfynu ar fesurau i reoleiddio ymddygiad disgyblion pan nad ydynt ar fangre'r ysgol neu o dan reolaeth aelod o staff yr ysgol neu yn ei ofal. Mae is-adran (6) yn darparu nad yw adran 89(5) yn gymwys o ran Cymru, ond gwneir yr un ddarpariaeth yn is-adran (5A) newydd o adran 89 ond gyda chyfeiriad at is-adran (2A) newydd o adran 89 a fewnosodir gan yr adran hon.

Adran 14 – Gorfodi cod ymddygiad wrth deithio: tynnu'n ôl drefniadau teithio

48. Mae'r adran hon yn caniatáu i awdurdod lleol dynnu'n ôl drefniadau teithio i ddysgwyr nad yw'n cydymffurfio â'r cod ymddygiad a wnaed gan Weinidogion Cymru o dan adran 12. Mae'r adran yn gymwys i bob dysgwr y mae'r awdurdod yn gwneud trefniadau teithio o dan adrannau 3 neu 4 ar ei gyfer. A dibynnu a yw'r plentyn yn ddisgybl cofrestredig mewn ysgol berthnasol ai peidio, mae amodau'n gymwys mewn ffordd wahanol.
49. Mae is-adrannau (14) ac (15) yn darparu'r pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau a gaiff ddiwygio neu ddiddymu'r cyfnodau hwyaf a nodir yn is-adrannau (9) a (10) pan yw'r trefniadau teithio wedi eu tynnu'n ôl, yn gwneud darpariaeth ar gyfer

local authority should consider sustainability when assessing learner travel needs under section 2(2). Sustainability must also be considered and promoted when travel arrangements are made by a local authority or Welsh Ministers. For example, this could mean encouraging learners to travel by bus rather than by car.

42. Subsection (2) defines ‘sustainable modes of travel’ as ones that the authority or the Welsh Ministers consider may improve the physical well-being of those who use them and/or the environmental well being of the whole or part of the authority’s area, or the whole or part of Wales (in the case of the Welsh Ministers).

Section 12 – Travel behaviour code

43. Section 12 requires Welsh Ministers to make and periodically review a travel behaviour code which sets out the standards of behaviour required of learners while travelling to and from their place of learning.
44. The Code will apply to all learners under the age of 19 and those who have attained the age of 19 and started a course of education or training when under 19 and continue to attend that course (subsection (3)). The Welsh Ministers can, under subsection (3)(c), make regulations specifying other learners.
45. Subsection (4) requires Welsh Ministers to publish the code and subsection (5) requires them to consult before making or revising the code.

Section 13 – Enforcement of travel behaviour code: pupils at relevant schools

46. Section 13 amends section 89 of the Education and Inspections Act 2006. Section 89 of the 2006 Act requires a head teacher to determine a school’s behaviour policy. Subsection (2) of that section requires a head teacher when determining the measures for children’s behaviour to follow a governing body’s statement or guidance on school discipline. The new subsection (2A) of section 89 inserted by this section places a duty on head teachers to determine disciplinary measures which require pupils at relevant schools in Wales to comply with the travel behaviour code made by Welsh Ministers under section 12 of the Measure.
47. The new subsection (3A) of section 89 of the 2006 Act requires the head teacher to determine what standard of behaviour is acceptable in a school so far as that is not determined by the governing body or the Welsh Ministers (in relation to travel for the purpose of education and training). Section 89(5) of the 2006 Act allows a head teacher to determine measures to regulate the behaviour of pupils when they are not on school premises or under the control or charge of a member of the school staff. Subsection (6) provides that section 89(5) is not to apply in relation to Wales, but the same provision is made in the new subsection (5A) of section 89 but with a reference to the new subsection (2A) of section 89 inserted by this section.

adolygu penderfyniadau a wnaed o dan is-adran (2) i dynnu cludiant yn ôl ac yn gwneud darpariaeth ar gyfer apelau yn erbyn y cyfryw benderfyniadau.

Adran 15 – Canllawiau a chyfarwyddiadau

50. Pan fydd awdurdodau lleol a chyrff llywodraethu ysgolion a gynhelir a sefydliadau addysg bellach yn arfer unrhyw un neu rai o'u swyddogaethau o dan y Mesur, mae is-adran (1) yn ei gwneud yn ofynnol iddynt roi ystyriaeth i ganllawiau a ddyroddir o byd i'w gilydd gan Weinidogion Cymru.
51. At hynny, caiff Gweinidogion Cymru ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau wneud trefniadau teithio i ddysgwyr, neu gydymffurfio â chyfarwyddyd pan fyddant yn eu gwneud (is-adrannau (2) a (3)). Gall cyfarwyddiadau o'r fath gael eu rhoi i un awdurdod neu fwy neu eu rhoi'n gyffredinol o dan is-adran (4). Mae'r pŵer hwn i roi cyfarwyddyd yn debyg i bŵer a ddarperir gan adrannau 509(1) a 509AA(9) o Ddeddf Addysg 1996. Mae'n caniatáu i Weinidogion Cymru roi cyfarwyddyd ar achosion unigol neu ynghylch materion polisi mwy cyffredinol. Caniateir i'r pŵer gael ei arfer ni waeth a yw awdurdod lleol wedi methu â chyflawni ei ddyletswyddau ai peidio. Nid yw'n disodli'r pwerau cyfarwyddo mwy cyffredinol sydd gan Weinidogion Cymru o dan adrannau 496-497A o Ddeddf Addysg 1996, nac yn effeithio arnynt.

Adran 16 – Gwybodaeth am drefniadau teithio

52. Caiff Gweinidogion Cymru wneud rheoliadau sy'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdod lleol gyhoeddi gwybodaeth ynghylch yr asesiad o dan adran 2, ynghylch y trefniadau a wneir gan yr awdurdod neu gan Weinidogion Cymru ar gyfer teithio gan ddysgwyr ac ynghylch y cod ymddygiad wrth deithio. Ar hyn o bryd, mae'n ofynnol i awdurdod lleol gyhoeddi gwybodaeth am ei bolisi cludiant mewn cysylltiad ag ysgolion o dan Rheoliadau Addysg (Gwybodaeth Ysgolion) (Cymru) 1999. Mae rheoliad 6 yn y Rheoliadau hynny'n pennu gofynion ynghylch pryd i gyhoeddi'r wybodaeth ac ym mha ddull. Mae adran 509AA o Ddeddf Addysg 1996 yn ei gwneud yn ofynnol hefyd ar hyn o bryd i awdurdod lleol gyhoeddi datganiad polisi cludiant bob blwyddyn ar gyfer personau o 'oedran chweched dosbarth'.
53. Mae Atodlenni 1 a 2 i'r Mesur yn diwygio ac yn diddymu darpariaethau yn adran 509AA fel na fydd yn rhaid i awdurdod lleol yng Nghymru mwyach gyhoeddi datganiad polisi cludiant ar gyfer dysgwyr oedran chweched dosbarth. Bydd rheoliadau a wneir o dan adran 16 yn disodli'r gofyniad a ddiddymwyd ac yn cysoni'r gofynion i gyhoeddi gwybodaeth ar gyfer dysgwyr o oedran chweched dosbarth â'r hyn y mae Rheoliadau Addysg (Gwybodaeth Ysgolion) (Cymru) 1999 eisoes yn ei wneud yn ofynnol ar gyfer plant ysgol. Bydd hyn yn creu set unedig o ofynion.

Adran 17 – Cydweithredu: gwybodaeth a chymorth arall

54. O dan is-adran (1) mae ar gorff llywodraethu ysgol a gynhelir neu sefydliad addysg bellach ddyletswydd i gydweithredu ag awdurdod lleol. Rhaid iddo roi i'r awdurdod wybodaeth neu gymorth arall y mae ei hangen neu ei angen er mwyn i'r awdurdod lleol gyflawni ei ddyletswyddau o dan y Mesur. Mae is-adran (2) yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol roi i'w gilydd wybodaeth neu gymorth y gallai fod yn rhesymol fod arnynt ei hangen neu ei angen er mwyn iddynt wneud asesiadau a threfniadau teithio.

Section 14 – Enforcement of travel behaviour code: withdrawal of travel arrangements

48. This section permits a local authority to withdraw transport arrangements for a learner who does not comply with the behaviour code made by Welsh Ministers under section 12. The section applies to all learners for whom the authority makes travel arrangements under section 3 or 4. Conditions apply differently depending on whether or not the child is a registered pupil at a relevant school.
49. Subsections (14) and (15) provide Welsh Ministers with the power to make regulations which may amend or repeal the maximum periods of withdrawal of travel arrangements set out in subsections (9) and (10), make provision for the review of decisions to withdraw transport made under subsection (2) and make provision for appeals from such decisions.

Section 15 –Guidance and directions

50. When exercising any of their functions under the Measure, subsection (1) requires local authorities and governing bodies of maintained schools and further education institutions to have regard to guidance given from time to time by the Welsh Ministers.
51. Furthermore, Welsh Ministers may require authorities to make learner travel arrangements, or when making them, to comply with a direction (subsections (2) and (3)). Such directions can be given to one or more authorities or generally under subsection (4). This direction power is similar to that provided by sections 509(1) and 509AA(9) of the Education Act 1996. It permits Welsh Ministers to direct on individual cases or about more general policy matters. The power may be exercised irrespective of whether a local authority is in default of its duties. It does not take the place, or affect, the more general powers of direction that Welsh Ministers have under sections 496-497A of the Education Act 1996.

Section 16 – Information about travel arrangements

52. The Welsh Ministers may make regulations requiring a local authority to publish information about the assessment under section 2, about the arrangements made by the authority or the Welsh Ministers for learner travel and about the travel behaviour code. At present, a local authority is required to publish information about its school transport policy under the Education (School Information) (Wales) Regulations 1999. Regulation 6 of those regulations sets requirements about the timing and manner of publication of information. A local authority is also currently required by section 509AA of the Education Act 1996 to publish a transport policy statement each year for persons of ‘sixth form age’.
53. Schedules 1 and 2 of the Measure amend and repeal provisions in section 509AA so that a local authority in Wales will no longer have to publish a transport policy statement for learners of sixth form age. Regulations made under section 16 will replace the repealed requirement and bring publication of information requirements for learners of sixth form

Bydd hyn yn sicrhau y gellir cyflawni swyddogaethau'n effeithiol pan fydd dysgwyr yn teithio rhwng awdurdodau neu pan fydd plentyn yn byw mewn dau awdurdod gwahanol.

55. O dan is-adran (3) a (4) rhaid i awdurdodau lleol a phenaethiaid gynorthwyo'i gilydd hefyd mewn perthynas â gorfodi'r cod ymddygiad wrth deithio.

Adran 18 – Talu costau teithio gan awdurdod lleol y mae plentyn yn derbyn gofal ganddo

56. Mae'r adran hon yn ymwneud ag amgylchiadau pan fo un awdurdod lleol yn gwneud trefniadau teithio ar gyfer plentyn sy'n derbyn gofal gan awdurdod gwahanol (yr awdurdod cyfrifol y mae arno gyfrifoldeb corfforaethol am y plentyn) yng Nghymru. Mae'n darparu'r pŵer i'r awdurdod lleol sy'n gwneud y trefniadau teithio alw am i'r awdurdod cyfrifol y mae'r plentyn yn derbyn gofal ganddo ad-dalu costau ac yn mynnu bod yr awdurdod cyfrifol hwn yn cydymffurfio â'r galw am ad-dalu.

Adran 19 – Penderfynu ar breswylfa arferol mewn amgylchiadau penodol

57. Mae'r adran hon yn nodi'r darpariaethau ar gyfer penderfynu ar breswylfa arferol person mewn amgylchiadau penodol. Os nad oes gan berson breswylfa arferol, mae is-adran (1) yn datgan y dylai'r person gael ei drin at ddibenion y Mesur fel pe bai'n preswyllo fel arfer yn y man lle y mae'n preswyllo am y tro.
58. Mae is-adrannau (2) i (6) yn gwneud darpariaeth i blentyn neu berson ifanc a chanddo fwy nag un cartref. Os nad yw rhieni plentyn yn cyd-fyw ond bod y plentyn yn byw gyda'r naill riant a'r llall, neu gyda rhiant ac mewn cartref plant hefyd, yna dylid ystyried bod y ddau fan preswyl yn fan preswyl arferol i'r plentyn at ddibenion y Mesur. Os oes mwy na dau o'r cyfryw fannau yna mae is-adran (6) yn datgan mai dim ond y ddau fan agosaf at yr ysgol neu'r sefydliad addysg fydd yn cyfrif.
59. Mae is-adran (7)(b) yn ei gwneud yn glir mai ystyr "rhiant" yw rhiant o fewn yr ystyr sydd i "parent" yn adran 576(1) o Ddeddf Addysg 1996 ac sy'n unigolyn. Mae'r adran honno'n diffinio'r term rhiant fel pe bai'n cynnwys unrhyw berson nad yw'n rhiant ond sy'n berson a chanddo gyfrifoldeb rhiant neu sy'n gofalu am y plentyn neu'r person ifanc. Gall y diffiniad hwn felly gynnwys tad-cu, mam-gu, nain a thaid, perthnasau eraill a gofalwyr maeth.

Adran 20 – Diwygiadau i Ddeddf Addysg 1996

60. Mae adran 444 o Ddeddf Addysg 1996 yn creu'r tramgwydd ar ran rhiant o fethu â sicrhau bod disgybl cofrestredig yn mynychu'r ysgol yn rheolaidd. Mae adran 20 yn diwygio adran 444 o Ddeddf Addysg 1996 drwy roi, yn lle'r hen un, is-adran (4) newydd i gyfeirio at ddyletswyddau awdurdod lleol o dan y Mesur hwn, a thrwy wneud diwygiad canlyniadol i is-adran (5). Bydd gan riant amddiffyniad i erlyniad os bydd awdurdod lleol wedi methu â chyflawni dyletswydd o dan y Mesur hwn i wneud trefniadau teithio.

age together with what is currently required for school children by the Education (School Information) (Wales) Regulations 1999. This will create a unified set of requirements.

Section 17 – Co-operation: information and other assistance

54. Under subsection (1) the governing body of a maintained school or a further education institution is under a duty to co-operate with a local authority. They must provide them with information or other assistance necessary for the local authority to carry out their duties under the Measure. Local authorities are required by subsection (2) to provide each other with information or assistance that might be reasonably required for them to make assessments and travel arrangements. This will ensure that functions can be carried out effectively when learners travel between authorities or when a child lives in two different authorities.
55. Under subsection (3) and (4) local authorities and head teachers must also assist each other in relation to the enforcement of the travel behaviour code.

Section 18 - Payment of travel costs by a local authority which looks after a child

56. This section concerns circumstances where one local authority makes travel arrangements for a child who is looked after by a different authority in Wales (the responsible authority who has corporate responsibility for the child). It provides the power for the local authority who makes the travel arrangements to demand reimbursement of costs from the responsible authority that looks after that child and for that demand to be complied with.

Section 19 – Determination of ordinary residence in particular circumstances

57. This section sets out provisions for determining a person's ordinary residence in particular circumstances. If a person has no ordinary residence, subsection (1) states that the person should be treated for the purposes of the Measure as being ordinarily resident at the place at which s/he is for the time being resident.
58. Subsections (2) to (6) make provision for a child or young person who has more than one home. Where a child's parents are not living together but the child lives with both parents, or with a parent and also at a children's home, then both places of residence should be regarded as their place of ordinary residence for the purposes of the Measure. If there are more than two such places then subsection (6) states that only those two places nearest to their school or further education institution will count.
59. Subsection (7) (b) makes it clear that "parent" means a parent within the meaning of section 576(1) of the Education Act 1996 who is an individual. That section defines a parent as including any person who is not a parent but who has parental responsibility or who cares for the child or young person. This definition can therefore include grandparents, other relatives and foster carers.

Adran 21 – Diwygiadau i Ddeddf Addysg 2002

61. Mae adran 21 yn gwneud diwygiadau ar gyfer Cymru i adrannau 32 a 210 o Ddeddf Addysg 2002. Mae adran 32 yn ei gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu ysgol benderfynu amserau sesiynau ysgol. Pŵer gwneud rheoliadau yw is-adran (3) o adran 32 o Ddeddf Addysg 2002 sy'n llywodraethu'r weithdrefn ar gyfer newid amserau sesiynau ysgol, ac yng Nghymru (ar yr adeg y pasiwyd y Mesur hwn) gwneir y cyfryw newidiadau yn unol â Rheoliadau Newid Amserau Sesiynau Ysgolion (Cymru) 2000.
62. Mae is-adran (2) yn mewnosod is-adrannau (5) i (10) newydd yn adran 32 o Ddeddf 2002. Pan fydd awdurdod lleol yn fodlon y byddai newid amser sesiynau ysgol yn hybu dulliau teithio cynaliadwy neu'n ychwanegu at effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd trefniadau teithio, gall newid amserau'r sesiynau. Bydd yn gwneud hynny drwy hysbysu'r corff llywodraethu. Os oes gan ysgol ddwy sesiwn mewn diwrnod, bydd yr awdurdod lleol yn penderfynu faint o'r gloch y bydd sesiwn y bore'n dechrau a sesiwn y prynhawn yn gorffen. Bydd y corff llywodraethu'n cadw'r pŵer i bennu faint o'r gloch y bydd sesiwn y bore'n gorffen a sesiwn y prynhawn yn dechrau. Ond os un sesiwn yn unig sydd gan ysgol mewn diwrnod, yr awdurdod fydd yn penderfynu faint o'r gloch y bydd yn dechrau ac yn gorffen. Ceir cyfieithiad cwrteisi o'r mewnosodiad hwn yn yr Atodiad i'r fersiwn Gymraeg hon o'r nodiadau esboniadol hyn.
63. Mae pŵer corff llywodraethu ysgol sefydledig, ysgol wirfoddol a gynorthwyr neu ysgol arbennig sefydledig i bennu dyddiadau tymhorau a gwyliau'n parhau'n ddigyfnewid yn sgil adran 21.
64. Caiff Gweinidogion Cymru wneud rheoliadau o dan is-adran (9) newydd o adran 32 o Ddeddf 2002 ynghylch sut y dylai awdurdod lleol ddyroddi hysbysiad ac ynghylch materion perthynol ynglŷn â chynnwys hysbysiad. O dan is-adran (10) newydd o adran 32 bydd yn rhaid i'r awdurdod lleol roi sylw i ganllawiau a roddir gan Weinidogion Cymru pan fydd yn defnyddio'r pŵer newydd hwn.
65. Mae adran 210 o Ddeddf 2002 yn rhagnodi sut y mae gorchmynion a rheoliadau o dan Ddeddf 2002 i'w gwneud. Effaith y diwygiad a wneir gan adran 18(3) fydd gwneud y pŵer gwneud gorchmynion a fewnosodir yn adran 32(9) yn arferadwy drwy offeryn statudol.
66. Mae adran 210(6A) yn rhagnodi bod unrhyw orchymyn a wneir o dan adran 32(9) yn ddarostyngedig i'r weithdrefn penderfyniad negyddol. Mae adran 210(6B) yn amlygu beth fydd effaith Atodlen 11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

Adran 22 – Diwygiadau i adrannau 455 a 456 o Ddeddf Addysg 1996

67. Mae adran 22 yn gwneud diwygiadau i adrannau 455 a 456 o Ddeddf Addysg 1996. Mae adran 455 yn caniatáu codi tâl ac mae adran 456 yn ymwneud â'r rheoliad am daliadau a ganiateir. Mae'r diwygiadau a wneir gan adran 22 yn cymryd i ystyriaeth y pŵer a roddir gan adran 6 o'r Mesur i awdurdod lleol godi tâl am drefniadau teithio. Mae codi tâl am y trefniadau teithio hynny mewn cysylltiad â phlant o oedran ysgol gorfodol yn ddarostyngedig i'r rheolau yn Neddf 1996. Mae'r rhain yn cynnwys darparu i riant plentyn dalu taliadau a ganiateir ac i awdurdodau benderfynu polisi codi tâl a pheidio â chodi tâl. Mae'r diwygiad a wneir gan is-adran (3) yn caniatáu i dâl a

Section 20 – Amendments to the Education Act 1996

60. Section 444 of the Education Act 1996 creates the offence on the part of a parent of failing to secure the regular attendance at school of a registered pupil. Section 20 amends section 444 of the Education Act 1996 by substituting a new subsection (4) so as to refer to a local authority's duties under this Measure and making a consequential amendment to subsection (5). A parent will have a defence to a prosecution if a local authority has failed to discharge a duty under this Measure to make travel arrangements.

Section 21 – Amendments to the Education Act 2002

61. Section 21 makes amendments for Wales to sections 32 and 210 of the Education Act 2002. Section 32 requires a school governing body to determine the times of school sessions. Subsection (3) of section 32 of the Education Act 2002 is a regulation making power governing the procedure for changing the times of school sessions and in Wales (at the time this Measure was passed) such changes are made in line with the Changing of School Session Times (Wales) Regulations 2000.
62. Subsection (2) inserts new subsections (5) to (10) into section 32 of the 2002 Act. Where a local authority is satisfied that changing a school's session time would promote sustainable modes of travel or would improve the efficiency and effectiveness of travel arrangements, it can change the session times. It will do so by giving notice to the governing body. Where a school has two sessions in a day, the local authority will decide the time at which the morning school session will start and the time the afternoon session will end. The governing body will retain the power to set the time of the end of the morning session and the start of the afternoon session. But if the school only has one session in a day, the authority will decide the time of its start and end. There is a courtesy translation of this insertion in the Appendix to the Welsh language version of the explanatory notes.
63. The power of a governing body of a foundation, voluntary aided or foundation special school to fix the dates of terms and holidays is unchanged by section 21.
64. The Welsh Ministers may make regulations under the new subsection (9) of section 32 of the 2002 Act about how a local authority should issue a notice and related matters about a notice's content. Under the new subsection (10) of section 32 the local authority will have to have regard to guidance given by the Welsh Ministers when using this new power.
65. Section 210 of the 2002 Act prescribes how orders and regulations under the 2002 Act are to be made. The amendment made by section 18(3) will have the effect of making the order making power inserted into section 32(9) exercisable by statutory instrument.
66. Section 210(6A) prescribes that any order made under section 32(9) is subject to the negative procedure. Section 210(6B) is a signpost to the effect of Schedule 11 to the Government of Wales Act 2006.

godir am drefniadau teithio a ddarperir yn unol ag adran 6 fod yn fwy na chost darparu'r trefniadau.

Adran 23 – Diwygio Deddf Addysg ac Arolygiadau 2006

68. Mae adran 23 yn gwneud diwygiadau i adrannau 162 a 181 o Ddeddf Addysg ac Arolygiadau 2006 ac yn mewnosod adran 182A newydd yn y Ddeddf honno. Mae adran 162 yn rhagnodi'r pŵer i ddiddymu cyfeiriadau at awdurdod addysg lleol mewn Deddfau ac mewn offerynnau statudol. Bydd y diwygiad a wneir gan adran 23 yn galluogi Gweinidogion Cymru i ddiwygio cyfeiriadau at awdurdod addysg lleol mewn Mesurau.
69. Mae adran 181 o Ddeddf 2006 yn rhagnodi sut y mae gorchmynion a rheoliadau o dan Ddeddf 2006 i gael eu gwneud. Effaith y diwygiad a wneir o dan adran 23 o'r Mesur fydd gwneud y pŵer gwneud gorchmynion a fewnosodir yn adran 162 o Ddeddf 2006 yn arferadwy drwy offeryn statudol.
70. Mae adran 182A(1) newydd o Ddeddf 2006 yn rhagnodi bod yn rhaid i unrhyw orchymyn a wneir o dan adran 162(5A) o Ddeddf 2006 gael ei osod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol a'i gymeradwyo ganddo drwy benderfyniad (y weithdrefn penderfyniad cadarnhaol). Mae adran 182A(2) newydd o Ddeddf 2006 yn amlygu beth yw effaith Atodlen 11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

Adran 24 – Dehongli cyffredinol

71. Mae is-adran (1) yn diffinio terminoleg a ddefnyddir yn y Mesur.
72. Mae is-adran (2) yn diffinio plentyn sy'n 'derbyn gofal', at ddibenion y Mesur, fel pe bai iddo'r un ystyr ag sydd i 'looked after' child yn adran 22(1) o Ddeddf Plant 1989, sef plentyn sydd yng ngofal awdurdod lleol (yr awdurdod cyfrifol) neu y darperir llety iddo gan awdurdod lleol tra bo'r awdurdod yn arfer unrhyw swyddogaethau o dan y Ddeddf honno.
73. Mae is-adran (3) yn darparu bod y Mesur i'w ddarllen fel pe bai'r Mesur a Deddf Addysg 1996 yn un endid. Golyga hyn fod y diffiniadau yn y Ddeddf honno i'w trosglwyddo wrth eu darllen i'r Mesur hwn, ac mae'r darpariaethau cyffredinol yn y Ddeddf honno'n gymwys i'r Mesur. Er enghraifft bydd pwerau Gweinidogion Cymru i gyfarwyddo o dan adrannau 496, 497 a 497A o Ddeddf 1996 yn gymwys mewn perthynas â swyddogaethau a roddir i awdurdodau lleol a chyrff llywodraethu gan y Mesur. Mae'r diffiniadau a geir yn is-adran (1) yn cymryd blaenoriaeth dros unrhyw ddiffiniadau a ddefnyddir yn Deddf Addysg 1996 os bydd yr ystyr yn wahanol (is-adran (4)).

Adran 25 – Mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol

74. Mae adran 25 yn rhoi effaith i Atodlen 1 sy'n cynnwys mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol.

Section 22 – Amendments to sections 455 and 456 of the Education Act 1996

67. Section 22 makes amendments to sections 455 and 456 of the Education Act 1996. Section 455 permits charging and section 456 concerns the regulation of permitted charges. The amendments made by section 22 take account of the power granted by section 6 of the Measure for a local authority to charge for travel arrangements. Charging for those travel arrangements in respect of children of compulsory school age is subject to the rules in the 1996 Act. These include provision for a child's parent to pay permitted charges and for authorities to determine a charging and remissions policy. The amendment made by subsection (3) allows the charge for travel arrangements provided in accordance with section 6 to exceed the cost of its provision.

Section 23 – Amendments to the Education and Inspections Act 2006

68. Section 23 makes amendments to sections 162 and 181 of the Education and Inspections Act 2006 and inserts a new section 182A into that Act. Section 162 prescribes the power to repeal references to local education authority in Acts and in statutory instruments. The amendment made by section 23 will enable Welsh Ministers to amend references in Measures to local education authority.
69. Section 181 of the 2006 Act prescribes how orders and regulations under the 2006 Act are to be made. The amendment made by section 23 of the Measure will have the effect of making the order making power inserted into section 162 of the 2006 Act exercisable by statutory instrument.
70. The new section 182A(1) of the 2006 Act prescribes that any order made under section 162(5A) of the 2006 Act must be laid before and approved by resolution of the National Assembly (the affirmative procedure). The new section 182A(2) of the 2006 Act is a signpost to the effect of Schedule 11 to the Government of Wales Act 2006.

Section 24– General interpretation

71. Subsection (1) defines terminology used in the Measure.
72. Subsection (2) defines a 'looked after' child, for the purposes of the Measure, as having the same meaning as in section 22(1) of the Children Act 1989. That is a child who is in the care of a local authority (the responsible authority) or who is provided with accommodation by a local authority whilst exercising any functions under that Act.
73. Subsection (3) provides that the Measure is to be read as one with the Education Act 1996. This means that the definitions in that Act are to be read across into this Measure, and the general provisions in that Act apply to the Measure. For example the Welsh Ministers' powers to direct under sections 496, 497 and 497A of the 1996 Act will apply in relation to functions conferred on local authorities and governing bodies by the

Adran 26 – Diddymiadau

75. Mae adran 26 yn rhoi effaith i Atodlen 2 sy'n cynnwys diddymiadau i ddeddfiadau eraill fel a bennir.

Adran 27 – Gorchmynion a rheoliadau

76. Mae'r adran hon yn gwneud darpariaeth mewn perthynas ag unrhyw orchmynion neu reoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru. Bydd Gweinidogion Cymru yn gallu gwneud darpariaethau gwahanol ar gyfer sefyllfaoedd gwahanol, gwneud darpariaethau ar gyfer achosion penodol neu eu gwneud yn fwy cyffredinol a gwneud darpariaethau cysylltiedig, atodol, trosiannol neu arbed.
77. Mae adran 27 hefyd yn darparu'r pŵer i Weinidogion Cymru wneud, drwy gyfrwng rheoliadau, ddarpariaeth ganlyniadol ac i ddiwygio neu i ddiddymu darpariaethau Mesurau Cynulliad, Deddfau neu is-ddeddfwriaeth a wnaed cyn y Mesur. Pwrpas is-adran (3) yw caniatáu i Weinidogion Cymru wneud newidiadau sydd yn eu barn hwy'n angenrheidiol, yn hwylus neu'n ganlyniadol, i roi effaith i reoliadau a wneir o dan adrannau 3(9), 7 neu 8 o'r Mesur. Rheoliadau yw'r rhain ynghylch y gofynion sydd ar awdurdodau lleol i drefnu cludiant ar gyfer plant ysgol, cludiant ar gyfer dysgwyr mewn addysg neu hyfforddiant ôl-16 ac i ddarparu cludiant ar gyfer plant mewn addysg feithrin.
78. Mae is-adrannau (5) i (7) yn nodi'r gweithdrefnau a fydd yn gymwys i unrhyw offeryn statudol a wneir o dan adrannau gwahanol o'r Mesur. Bydd yn rhaid i reoliadau sy'n cynnwys darpariaethau a restrir yn is-adran (7) gael eu gosod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol a'u cymeradwyo ganddo drwy benderfyniad (y weithdrefn penderfyniad cadarnhaol). Rheoliadau yw'r rhain sy'n diwygio amgylchiadau dysgwyr y mae ganddynt hawl i gludiant o dan adran 3, sy'n rheoliadau ynghylch cludiant i ddysgwyr mewn addysg neu hyfforddiant ôl-16 o dan adran 7, yn rheoliadau ynghylch trefniadau teithio i blant mewn addysg feithrin o dan adran 8, yn rheoliadau o dan adran 14(14)(a) sy'n diwygio neu ddiddymu'r cyfnodau pan fydd cludiant wedi ei dynnu'n ôl ar sail mynd yn groes i'r cod ymddygiad wrth deithio, ac sy'n unrhyw reoliadau sy'n diwygio Deddf Seneddol neu Fesur Cynulliad (pŵer Harri'r VIII). Mae is-adran (5) yn darparu bod y weithdrefn penderfyniad negyddol i fod yn gymwys i unrhyw reoliadau eraill a wneir o dan y Mesur.

Adran 28 – Cychwyn

79. Daw darpariaethau'r Mesur i rym yn unol â gorchymyn cychwyn a wneir gan Weinidogion Cymru. Mae is-adran (1) yn gwneud eithriadau i adrannau 27 a 29 a fydd yn dod i rym yn awtomatig ddeufis ar ôl cymeradwyo'r Mesur gan Ei Mawrhydi yn y Cyngor.

Adran 29 – Teitl byr

80. Mae'r adran hon yn cadarnhau mai 'Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008' yw enw'r Mesur.

Measure. The definitions set out in subsection (1) take precedence over any used in the Education Act 1996 if there is a difference in meaning (subsection (4)).

Section 25 – Minor and consequential amendments

74. Section 25 gives effect to Schedule 1 which contains minor and consequential amendments.

Section 26 – Repeals

75. Section 26 gives effect to Schedule 2 which contains repeals to other enactments as specified.

Section 27 – Orders and regulations

76. This section makes provision in relation to any orders or regulations made by Welsh Ministers. They will be able to make different provisions for different situations, to make provisions for specific cases or to make them more generally and to make incidental, supplementary, transitional or saving provisions.
77. Section 27 also provides Welsh Ministers with the power to make, through regulations, consequential provision and to amend or repeal provisions of Assembly Measures, Acts or subordinate legislation made before the Measure. The purpose of subsection (3) is to permit Welsh Ministers to make changes they consider necessary, expedient or consequential to give effect to regulations made under sections 3(9), 7 or 8 of the Measure which concern the requirements on local authorities to arrange transport for school children, transport for learners in post-16 education or training and the provision for transport for children in nursery education.
78. Subsections (5) to (7) set out the procedures that will apply to any statutory instrument made under different sections of the Measure. Regulations that contain provisions listed in subsection (7) will have to be laid before and approved by resolution of the National Assembly (the affirmative resolution procedure). These are regulations that amend the circumstances of learners entitled to transport under section 3, regulations about transport for learners in post-16 education or training under section 7, regulations about the travel arrangements for children in nursery education under section 8, regulations under section 14(14)(a) amending or repealing the periods of withdrawal of transport for breach of the travel behaviour code and any regulations which amend an Act of Parliament or an Assembly Measure (a Henry VIII power). Subsection (5) provides for the negative resolution procedure to apply to any other regulations made under the Measure.

Section 28 – Commencement

79. Provisions of the Measure will come into force in accordance with a commencement order made by Welsh Ministers. Subsection (1) makes exceptions for sections 27 and 29

Atodlen 1

81. Cyflwynir Atodlen 1 gan adran 25. Mae'r Atodlen yn gwneud mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol i amryw Ddeddfau Seneddol.

Atodlen 2

82. Cyflwynir Atodlen 2 gan adran 26. Mae'r Atodlen yn rhestru amryw o ddarpariaethau Deddfau Seneddol a ddiddymir.

COFNOD Y TRAFODION YN CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU

Cyflwynwyd	15 Ebrill 2008
Cyfnod 1 – Dadl	29 Ebrill 2008
Cyfnod 2 - Pwyllgor Craffu – ystyried gwelliannau	19 Mehefin 2008
Cyfnod 2 - Pwyllgor Craffu – ystyried gwelliannau	3 Gorffennaf 2008
Cyfnod 3 – Dadl	30 Medi 2008
Cyfnod 4 – Dadl i basio'r Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008	30 Medi 2008
Cymeradwywyd gan Ei Mawrhydi yn y Cyngor	10 Rhagfyr 2008

These notes refer to the Learner Travel (Wales) Measure 2008 (nawm2) which received approval by Her Majesty in Council on 10 December 2008.

which will automatically come into force two months after the Measure is approved by Her Majesty in Council.

Section 29 – Short title

80. This section establishes the Measure's title as the 'Learner Travel (Wales) Measure 2008'.

Schedule 1

81. Schedule 1 is introduced by section 25. The Schedule makes minor and consequential amendments to various Acts of Parliament.

Schedule 2

82. Schedule 2 is introduced by section 26. The Schedule lists repeals to various provisions of Acts of Parliament.

RECORD OF PROCEEDINGS IN NATIONAL ASSEMBLY FOR WALES

Introduced	15 April 2008
Stage 1 - Debate	29 April 2008
Stage 2 Scrutiny Committee – consideration of amendments	19 June 2008
Stage 2 Scrutiny Committee – consideration of amendments	3 July 2008
Stage 3 Debate	30 September 2008
Stage 4 Debate to Pass the Learner Travel (Wales) Measure 2008	30 September 2008
Royal Approval in Council	10 December 2008